

Information till fiskehamnar om kommande regeländringar

Kommande regeländringar som träder i kraft den 1 maj 2023¹ innebär vissa förändringar för fiskehamnar. Det tillkommer exempelvis krav på att fiskehamnar ska ha en avfallshanteringsplan som är godkänd av Transportstyrelsen och separata mottagningsanordningar för passivt uppfiskat avfall samt en ny skyldighet att utfärda avfallsavlämningskvitto till fiskefartyg som har en bruttodräktighet över 300 och en längd över 45 m.

Detta räknas som fiskehamn

I Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2023:15) om mottagning av avfall från fartyg definieras en fiskehamn som *”en hamn som utformats för att ta emot fiskefartyg och som utgör utgångspunkt för fiskefartygs verksamhet”* och fiskefartyg definieras som *”ett fartyg som är utrustat och i kommersiellt syfte används för att fånga eller bereda fisk eller andra levande tillgångar ur hav, sjöar eller andra vattendrag”*. Således ska de hamnar som passar under denna hamndefinition anses vara fiskehamnar.

Då det är vanligt förekommande i Sverige att fiskefartyg och fritidsbåtar nyttjar delar av samma hamn finns det hamnar som kommer omfattas av både lagstiftningen för handels, industri- och fiskehamnar samt lagstiftningen för fritidsbåtshamnar.

Om en hamn till största del nyttjas av fritidsbåtar och endast ett fåtal fiskefartyg använder hamnen och fiskefartygens behov av avfallsavlämning är så litet att de kan använda mottagningsanordningarna som inrättats för fritidsbåtar enligt TSFS 2023:12, så får den del av hamnen som anlöps av fiskefartyg ingå i den tillsyn av fritidsbåtshamnar som ska ske enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar (TSFS 2023:12). Om hamnen anlöps av fler än ett fåtal fiskefartyg eller fiskefartygens behov av avfallsavlämning inte kan tillgodoses av de mottagningsanordningar som inrättats för fritidsbåtar så

¹ [Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(2023:15\) om mottagning av avfall från fartyg](#)

ska den delen som dessa fiskefartyg anlöper anses utgöra en egen fiskehamn, medan resterande del ska anses utgöra en fritidsbåtshamn.

Vilket avfall ska en fiskehamn ta emot?

Fiskehamnen ska ta emot sådant "avfall från fartyg" som de fartyg som normalt anlöper hamnen har behov av att avlämna. "Avfall från fartyg" omfattar allt avfall, inbegripet lastrester, som uppstår under ett fartygs drift eller under lastning, lossning och rengöring, och som omfattas av tillämpningsområdet för bilagorna I, II, IV, V och VI till Marpolkonventionen. Även passivt uppfiskat avfall ingår i begreppet avfall från fartyg och ska tas emot separat i fiskehamnar, dvs. passivt uppfiskat avfall ska tas emot i en mottagningsanordning avsedd enbart för sådant avfall.

Exempel på "avfall från fartyg" är alla sorters matavfall, hushållsliknande avfall, driftavfall, plast, lastrester, förbränningsaska, matolja, kasserad fiskeutrustning, toalettavfall, sludge och oljehaltigt läsvatten samt lastrester. Passivt uppfiskat avfall är avfall som samlas i nät under fiskeinsatser. Avfall från fartyg omfattar inte färsk fisk och delar därav som har genererats till följd av fiskeverksamhet under resan eller till följd av förflyttning av fisk och skaldjur till vattenbruksanläggningar, samt förflyttning av skördad fisk och skördade skaldjur från sådana anläggningar till land för beredning.

Avfall ska samlas in separat i enlighet med 3 kap. Avfallsförordningen (2020:614).

Den som bryter mot skyldigheten att ha mottagningsanordning kan påföras en sanktionsavgift å 135 000 kronor.

Passivt uppfiskat avfall

Passivt uppfiskat avfall ska i fiskehamnar samlas in separerat från övrigt avfall. Den som är ansvarig för mottagningsanordningen för passivt uppfiskat avfall ska senast den 28 februari varje år sammanställa och skicka in uppgifter om mottagen volym eller kvantitet för föregående kalenderår till Transportstyrelsen.

Detta innebär att fiskehamnarna ska rapportera in detta första gången senast 28 februari 2024. Transportstyrelsens förhoppning är att en E-tjänst för detta syfte ska finnas på plats efter årsskiftet 2023-2024. Om inte ska rapporteringen ske i särskild blankett.

Avfallshanteringsplan

Den eller de som ansvarar för en mottagningsanordning för fiskefartyg ska ha en avfallshanteringsplan som är godkänd av Transportstyrelsen. Avfallshanteringsplanen ska innehålla uppgifter om hamnens verksamhet, beskrivningar av mottagningsanordningar, beskrivning av hamnens uttag av avgifter för mottagande av avfall med mera.

Samtliga uppgifter som ska ingå i avfallshanteringsplanen framgår av 7 kap. 5 § Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fartyg (2023:15).

Avfallsplanen ska revideras minst var femte år eller när det sker väsentliga förändringar av hamnens drift. När planen ska revideras ska den reviderade planen lämnas till Transportstyrelsen minst tre månader innan den föregående planen har löpt ut. Inför upprättande och revidering av avfallshanteringsplaner ska samråd hållas med hamnanvändare, representanter från kommunen och andra berörda parter.

Den som bryter mot skyldigheten att upprätta och inneha en godkänd avfallshanteringsplan kan påföras en sanktionsavgift á 50 000 kronor.

Kostnader för handläggning av avfallshanteringsplaner

Fiskehamnar kommer att debiteras en löpande timavgift för godkännande och tillsyn som rör avfallshanteringsplaner, i enlighet med Transportstyrelsens avgiftsföreskrift TSFS 2016:105.

Kvittokrav

Nytt för samtliga hamntyper är det så kallade kvittokravet. Kvittokravet innebär att hamnen är skyldiga att utfärda ett avfallsavlämningskvitto till samtliga fartyg med en bruttodräktighet över 300 när de lämnar avfall.

Undantag från denna skyldighet kan medges för mottagningsanordningar i hamnar som är små och vars mottagningsanordningar är obemannade. Hamnen ska meddela om den uppfyller förutsättningarna för sådant undantag i avfallshanteringsplanen och det är först efter Transportstyrelsens godkännande av planen som undantaget är tillämpligt.

Frågor

För frågor gällande de nya reglerna ber vi dig att vända dig till miljo@transportstyrelsen.se